

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002



**mpc**  
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM



**Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ**

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

## **Program kontinuálneho vzdelávania**

### **Riešenie konfliktných situácií v školách a školských zariadeniach**

PaedDr. Ivan Pavlov, PhD.

Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

## **Názov vzdelávacieho programu:**

## **Riešenie konfliktných situácií v školách a školských zariadeniach**

### **Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:**

Školské správanie žiakov je podstatnou mierou ovplyvňované tým, ako daný žiak vníma svoje sociálne postavenie v triede a ako prežíva hodnotenie svojich aktivít v školskom prostredí. Toto sociálne prostredie nie je stále, ale vplyvom nových podnetov a stále prebiehajúcich sociálnych interakcií je dynamické.

Pri konfliktoch v škole je dôležité, aby sme na konflikt nazerali ako organickú súčasť pedagogickej činnosti. Konflikty môžeme využívať a sú potrebné pre vytvorenie konštruktívneho riešenia. Samotné vedomé riešenie konfliktných situácií je dôležitým výchovným prostriedkom.

Slovenská republika je plnohodnotným partnerom pri plnení úloh spojených s fenoménom agresívneho správania v európskom priestore. V odporúčaní **Rady Európy** o prevencii násilia (Rada Európy, 2004) sa hovorí, že rozšíreniu osvedčených postupov v oblasti prevencie násilia by pomohlo: permanentné preškoľovanie pracovníkov zapojených do preventívnych programov týkajúcich sa problematiky tlmenia násilných incidentov, nenásilných spôsobov riešenia konfliktov ako aj citlivo prispôsobovať programy charakteristikám cieľovej populácie ako sú napr. vývinové fázy v detskom veku, adolescencii či dospelom veku.

**Pedagogicko-organizačné pokyny** na školský rok 2010/2011 v časti 1.2. odporúčajú - využívať účinné nástroje na predchádzanie, resp. riešenie prejavov problémového správania, záškoláctva, šikanovania, fyzického alebo psychického týrania, delikvencie, zneužívania návykových látok, sexuálneho zneužívania, prejavov extrémizmu a pod.

Predložený program napĺňa uvedené odporúčania.

### **Druh vzdelávania:**

Aktualizačné

### **Forma vzdelávania:**

Prezenčná

### **Ciele a špecifické ciele:**

#### **Hlavný cieľ:**

Rozšíriť, rozvíjať a aktualizovať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov v oblasti zvládania konfliktov v školách a školských zariadeniach. Cieľom programu je identifikovať príčiny ťažkých situácií a konfliktov, získať schopnosť predchádzať konfliktom a optimálne riešiť vzniknuté konfliktné situácie.

#### **Špecifické ciele:**

- identifikovať príčiny konfliktov,
- poznať možnosti predchádzania konfliktov a dopad vlastného správania na priebeh a riešenie konfliktných situácií,
- uvedomiť si vývinové aspekty správania v mladšom a staršom školskom veku,
- poznať modely optimálneho riešenia konfliktných situácií,
- vedieť využívať postupy pre konštruktívne riešenie konfliktov a ťažkých situácií,
- poznať spôsoby vyrovnávania sa s ťažkými situáciami a konfliktom.

### **Modul 1: Konflikty ako sociálne situácie v škole**

1.1 Konflikt ako sociálna situácia

1.2 Zdroje konfliktov

1.3 Stratégie riešenia konfliktu

## 1.4 Vývinové aspekty správania žiakov

**Modul 2: Zvládanie a riešenie konfliktných situácií v škole**

2.1 Riešenie konfliktov učiteľ žiak

2.2 Riešenie konfliktov žiak – žiak z pohľadu učiteľa.

2.3. Interakčné hry a cvičenia

**Obsah vzdelávania:****Modul 1: Konflikt a možnosti jeho riešenia v školskom prostredí**

Téma	Forma	Časový rozsah
<b>1. Konflikt ako sociálna situácia</b> - Čo je konflikt a ako vzniká - Intrapsychický a interpersonálny konflikt - deformácie pri vnímaní konfliktnej situácie - Signály konfliktu (verbálne, neverbálne) a ako ich rozpoznávať - Prejavy správania sa v konflikte	prezenčná	2
<b>1.2. Zdroje konfliktov</b> - príčiny konfliktov a ich identifikácia – (rovina komunikácie, osobnosti, organizácie a riadenia činností) - prevencia konfliktov (rovina komunikácie, vzťahov, organizácia činností) - Reagovanie na konflikt	prezenčná	2
<b>1.3 Stratégie riešenia konfliktu</b> - Prístupy k riešeniu konfliktov – vyhýbanie, prispôsobenie, súperenie, spolupráca, kompromis - Poznanie vlastného preferovaného prístupu k riešeniu konfliktov - Modely správania sa v konfliktnej situácii orientácia na uspokojenie potrieb partnera, orientácia na uspokojenie vlastných potrieb - Postup pri riešení ťažkých situácií, etika prístupu v ťažkých situáciách a konfliktoch	prezenčná	4
<b>1.4. Vývinové aspekty správania žiakov</b> - vývinové aspekty správania žiakov školského veku - ako sledovať sociálnu komunikáciu a interakciu žiakov, ich sociálne role a vzťahy, vrátane prejavov ich názorov a emócií s tým spojených	prezenčná	4
<b>Modul 2: Zvládanie a riešenie konfliktných situácií v škole</b>  <b>Téma</b>		

<b>2.1 Riešenie konfliktov učiteľ – žiak</b> - vstupovanie do konfliktnej situácie - komunikácia - špecifické postupy učiteľa	prezenčná	2
<b>2.2. Riešenie konfliktov žiak – žiak z pohľadu učiteľa</b> - metódy riešenia konfliktov v školách - spôsoby vyrovnávania sa s ťažkými situáciami, postoj po odznení konfliktu - zvládanie negatívnych emócií	prezenčná	2
<b>2.2 Interakčné hry a cvičenia</b> Výcvikovo – zážitkové hry, techniky, cvičenia zamerané na analýzu konkrétnych konfliktných situácií z praxe – optimálny spôsob riešenia (riešenie modelových situácií, skupinové aktivity, relaxačné techniky)	prezenčná	4
<b>spolu</b>		<b>8</b>

**Profil absolventa:**

Absolvent vzdelávacieho programu **Riešenie konfliktných situácií v školách a školských zariadeniach** vie identifikovať príčiny ťažkých situácií a konfliktov, má schopnosť predchádzať konfliktom a optimálne riešiť vzniknuté konfliktné situácie. Vie využívať postupy pre konštruktívne riešenie konfliktov a ťažkých situácií, poznať spôsoby vyrovnávania sa s ťažkými situáciami a konfliktom.

**Rozsah vzdelávacieho programu:**

20 hodín

**Trvanie vzdelávacieho programu:**

- max. 10 mesiacov

**Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:**

**Kategória pedagogických zamestnancov:** učiteľ, majster odbornej výchovy, vychovávateľ, pedagogický asistent

**Podkategória pedagogických zamestnancov:**

- učiteľ pre primárne vzdelávanie,
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie,
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie.
- učiteľ ZUŠ
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie

**Podkategória pedagogický asistent:**

- asistent učiteľa, asistent vychovávateľa, asistent majstra odbornej výchovy.

**Kariérový stupeň:** - samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

**Kariérová pozícia:** -

**Vyučovaci predmet:** -

**Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie:**

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategórie pedagogického zamestnanca, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a ktorí majú absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.).

**Podmienkou zaradenia na overenie profesijných kompetencií podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z. sú minimálne tri roky pedagogickej činnosti pedagogického zamestnanca.**

**Spôsob prihlasovania:** Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

**Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:**

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere, alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

**Spôsoby ukončovania vzdelávacieho programu**

- záverečná prezentácia pred účastníkmi vzdelávania a lektorom.

**Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu**

Pre účastníkov vzdelávania:

a) účasť najmenej 80% z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania

b) úspešná záverečná prezentácia pred účastníkmi vzdelávania a lektorom.

Predmetom záverečnej prezentácie bude popis vyučovacej hodiny alebo situácie vo výchovno-vzdelávacom procese, v ktorom frekventant využije poznatky a zručnosti nadobudnuté počas absolvovania vzdelávacieho programu.

Prezentácia bude spracovaná v MS PowerPoint a bude obsahovať 7 - 10 snímkov.

**Overenie profesijných kompetencií získaných výkonom odbornej činnosti alebo sebavzdelávaním**

Overenie získaných predmetných kompetencií nadobudnutých sebavzdelávaním a vykonávaním pedagogickej činnosti realizuje pedagogický zamestnanec s minimálne tromi rokmi pedagogickej praxe

prezentáciou pred trojčlennou skúšobnou komisiou (§ 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.) a platia pre neho rovnaké požiadavky na ukončenie okrem účasti na prezenčnej časti vzdelávania.

Účastníci, ktorí majú záujem o overenie profesijných kompetencií získaných výkonom odbornej činnosti alebo seba vzdelávaním pred skúšobnou komisiou, postupujú pri ukončovaní kontinuálneho vzdelávania nasledovne:

1. Prezentácia z obsahu príslušného aktualizačného vzdelávania a popisu vyučovacej hodiny alebo situácie vo výchovno-vzdelávacom procese, kde frekventant úspešne využíva poznatky a zručnosti z programu pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Rozsah prezentácie 7 -10 snímkov spracovaných v programe MS PowerPoint.

### **Personálne zabezpečenie**

**Pedagogickí zamestnanci MPC** – učitelia pre kontinuálne vzdelávanie ktorí spĺňajú kvalifikačné požiadavky a majú odborné predpoklady v danej oblasti vzdelávania.

#### **.Externí lektori:**

- vysokoškolskí učitelia,
- odborní zamestnanci VÚDPaP,

odborní zamestnanci z Centier výchovného a psychologického poradenstva a prevencie, ktorí spĺňajú kvalifikačné požiadavky a majú odborné predpoklady v danej oblasti vzdelávania.

### **Garant vzdelávania:**

**PhDr. Štefan Matula, PhD.** – výskumný pracovník Metodicko–výskumného kabinetu výchovného poradenstva a prevencie pri Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, autor viacerých publikácií venovaných prevencii sociálno–patologických javov, koordinátor národných a medzinárodných výskumných projektov. **Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona 390/2011 Z. z .**

### **Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie**

Náklady na vzdelávanie budú financované: z prostriedkov Národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC

- z účelových prostriedkov MŠ SR na vzdelávanie.

Cestovné náklady hradí vysielajúca organizácia alebo účastník sám.

### **Materiálne zabezpečenie vzdelávania:**

Vzdelávacie priestory, študijné materiály a metodické materiály, učebné pomôcky, spotrebný materiál (písacie potreby, papiere, fixky) poskytne MPC.

Na vzdelávanie sa využijú dostupné študijné materiály a metodické materiály v printovej a elektronickej podobe týkajúce sa prevencie agresívneho správania.

### **Technické a informačné zabezpečenie vzdelávania:**

PC s prístupom na internet, videokamera a videoprehrávač, dataprojektor, reprografická technika.

Vzdelávanie sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk Metodicko - pedagogického centra alebo v priestoroch Centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, resp. v priestoroch ZŠ alebo SŠ.

### **Odporúčaná literatúra:**

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

**PLAMÍNEK, J.:** Konflikty a vyjednávání, Grada, 2009

**KŘIVOHLAVÝ, J.:** Konflikty mezi lidmi. Praha : Portál, 2002.

**KOMÁRKOVÁ, R., SLAMĚNÍK, I., VÝROST, J.:** Aplikovaná sociální psychologie III, Sociálně psychologický výcvik, Praha : Grada, 2001.

**PLAMÍNEK, J.:** Řešení konfliktů a umění rozhodovat, Argo 1994

#### **Návrh počtu kreditů**

**Spolu 6** kreditů, - za vzdělávání 4, za ukončení 2 kredity.